Памятайте -- грудень є місяцем кампанії за членством до ТУРФДім!

РОЗВОРУШУЙТЕ ЧЛЕНСТВО ТУРФДІМ І ЙОГО СЕКЦІЙ ДО АКТИВНОЇ ПРАЦІ! — ЗБІЛЬШУЙТЕ І АКТИВІЗУЙТЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ! — РІВНАЙТЕ ОРГАНІЗАЦІЙНУ Й КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ПО КЛЯСОВІЙ ЛІНІЇ РОБІТНИЦТВА Й БІДНОГО ФАРМЕРСТВА ЦЕЇ КРАЇНИ!

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ!

Цей клич повинен в грудні, на порозі половини якого ми зараз стоїмо, лунати з тисячів робітничих уст по цілій Канаді.

Кожний український робітник і фармер, кожна робітниця й фармерка повинні зрозуміти, що в нинішній час економічної кризи, в час наступу капіталістів на робітництво, в нас поліційного терору ніхто не сміє стояти поза рядами робітничих та робітничо-фармерських організацій.

Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім, не дивлячись на свої недостачі, на помилки у своїй роботі, було, є й залишається єдиною справжньою клясовою культурно - освітньою робітничо-фармерською організацією між українськими робітниками й фармерами в Канаді. Другої такої української організації в Канаді немає. Всі інші українські культурно-освітні організації в Канаді є організаціями явно контр-революційними — без ріжниці, чи то вони петлюрівські чи есерівські чи дяківські.

Багато фактів це доказали вже, це найяскравіше показали вінніпеґські міські вибори, де всі ці "освітні" й "запомогові", безбожні й ріжних святих — організації обєдналися між собою (хоч на зверх ворогують), а потім з польсько-шляхетськими товариствами і під проводом Веба та його "Сивіх Прогрес Асосіейш'н стали проти робітничого представника, проти комуністичної партії.

По цілій Канаді вони тримають одну лінію з панами. Їх нема там, де бореться голодний безробітний український робітник за кусок хліба. Їх нема там, де українського фармера викидають з фарми після 30-річної праці. Їх нема там, де робітникам розбивають клобами голови та депортують, як чужинців. Їх ніколи нема там, де голод і нужда, де боротьба. Бо всі вони є повязані своїми лідерами до панських порогів, до порогів панських партій.

Їхня наука — це злуда. Їхня робота — це якнайдовше затримати в темноті й неволі українське робітництво й бідне фармерство.

Тому нехай не дивується український делеґат з Ворспайт, Алта, на фармерській конференції в Едмонтоні, чому між ними нема українських послів ні провінціональних, ні домініяльних. Нема їх в Едмонтоні, не було їх ні у Вінніпеґу, ні в Ріджайні, ні в Саскатуні. А от коли українські фармері разом з фармерами інших національностей стануть до боротьби за право на життя, тоді як хмара налетять на него і українські посли й ріжні агенти, адвокати і чорноризники й допоможуть капіталістам ту боротьбу здушити так само, як Шептицькі, Левицькі, радикальні Макухи та соціялдемократичні Квасниці допомогли польській шляхті кроваво здушити визвольну боротьбу українського селянства на Західній Україні.

Це повинні собі усвідомити всі українські робітники й бідні фармері в Канаді, всі — як ті, що стоять вже в робітничо-фармерських організаціях, так і ті, які стоять ще поза всякими організаціями.

Нарешті і це найважніше, повинні це знати ті, які стоять в рядах ворожих до робітництва й бідного фармерства організаціях. Задурені, залякані, затягнені ріжними націоналістичними фразами в петлюрівські та есерівські товариства українські робітники й бідні фармері повинні взяти собі приклад з українського селянства в Галичині, яке цілими селами залишає радикальну партію й під терором польської жандармерії приєднується до протифашістського б л ь о к у, стає на шлях клясової боротьби із своїм віковічним ворогом — польською шляхтою і її чурою, українською буржуазією.

Те самісіньке й в Канаді. Хто стоїть у рядах ворожої організації, хто є членом петлюрівських, шаповалівських, дяківських товариств, хто лучиться з "січами" чи з "січовими громадами", той, хоч би він там не був активним, ставить себе противником визвольних змагань трудящих, той сам на себі й на свому братові затискає петлю капіталістичного визиску.

Те ж саме робить той, хто стоїть "посередині", хто вважає себе невтральним. Тепер, в часі великого загострення клясових боїв невтральних нема й не може бути. Той, який стоїть осторонь і дивиться, як бють його товариша і не впімнеться за ним — допомагає ворогові, тому самому ворогові, який завтра буде його самого бити.

Хто в робітничій організації сидить із зложеними руками і не приложить своїх сил до зміцнення своєї організації, своєї преси, не старається зробити своєї організації справжнім боєвим засобом клясової боротьби — той також поповняє злочин супроти своєї кляси.

Ці питання нині всім нам повинні бути ясні. Нині не сміємо закривати своїх власних недостач, своїх болячок. Нині ми повинні вийти з ними на світло дня, вдарити по них так же болючо, як і по своїх ворогах.

Зараз, в грудні, в часі кампанії за членством до ТУРФДім, ми повинні вийти з цими кличами на масові мітінги, на концерт-мітінги, і бючи своїх ворогів, критикуючи власні недостачі, широко відчинити двері всім тим робітникам і фармерам, які бажають стати членами ТУРФДім, яких ми переконали, що їхнє місце в ТУРФДім!

Волинець.

ВЕЛИКА УСПІШНА ФАРМЕРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЕДМОНТОНІ.

ФАРМЕРІ ОДНОЗГІДНО ЗАЯВИЛИСЯ ЗА БОЄВОЮ ПРОГРАМОЮ ФАРМЕРСЬКОЇ ЛІГИ ЄДНОСТИ.

(Спеціяльна телеґрама до "Укр. Роб. Вістей".)

ЕДМОНТОН, 13 грудня. — Фармерська конференція, що її скликала Фармерська Освітна Ліга, дуже успішна. Поверх 150 повноправних делеґатів і сотки інших прибуло на конференцію. Укр. Роб. Дім переповнений. Фармерські делеґати прибули зі всіх частин Алберти і ріжних національностей. Є такі округи зарепрезентовані: Атабаска, Смоки, Лейк, Сейнт Паул, Вилингдон, Веґревил, Вейнрайт, Ледук, Ветаскивин, Дромгелер, Ред Дір, Келгарі, Едмонтон, Мирнам і багато інших менших околиць.

Верифікаційна комісія вибрана з 11-ох делеґатів. Промови делеґатів виявляють тяжке положення між фармерами й заявляються за клясовою боротьбою. Навіть ті фармері, які були до цего часу противниками, бо належать до інших організацій, солідаризуються з програмою й резолюціями й заявляються за боєвою фармерською організацією.

Зміст промов фармерських делеґатів такий:

"Ми не маємо чим платити податків. Ми мусимо або знизити платню учителям, або замкнути школи".

Фармер у Вилингдон продав пять овець за 30 центів, бо решту забрали за фрейт.

Фармер в Лейк Еліза заплатив по 13 центів від бушля за змолочення жита, а продав це жито по 5 центів за бушель. Продати мусів, бо все одно шериф був би продав на розказ банку.

Делеґати фармерські заявляють, що не можуть посилати дітей до школи, бо нема в що їх одіти.

Делеґати гостро критикують реакційні фармерські організації, головно Ю.Ф.А., яка не толерує радикальних поглядів. Всі делеґати стоять за Фармерською Лігою Єдности. Делеґат з Ворспайт каже, що в часі провінціональних чи домініяльних виборів кандидати приходять до нас з обіцянками, навіть українські кандидати, а зараз, коли нас гнітить економічна кріза, то ніхто з них і носа не покаже, навіть ані одного з них немає на цій конференції.

Фармері гостро критикують "фармерський" уряд Алберти, який служить капіталістам. Уряд підтримує шерифів. Багато фактів це доказали. Фармері кажуть:

"Ми мусимо обєднатися з робітниками, сформувати Фармерську Лігу Єдности, завданням якої є освідомляти і організувати бідних фармерів в боєву клясову організацію, яка з робітничими клясовими організаціями ставить своїм завданням взяти владу у свої руки й звільнити працюючих від усякого визиску".

КИФОРУК, КЛИБАНОВСЬКИЙ.

ВИКОНАЙМО УХВАЛУ ОДИНАЦЯТОГО З'ЇЗДУ ТУРФДІМ!

Товариші й Товаришки!

Через довший час нашої праці серед українського бідного і середнього фармерства, ми прийшли до переконання, що нам треба виховавчої інституції для фармерської та робітничої молоді, яка приїзджає до Едмонтону побирати вище образування в галузі науки чи техніки. Така молодь, приїзджаючи до Едмонтону, попадала під контролю патріотично-релігійних інституцій і вона по скінченню своїх студій вертала на фарми й була запеклими ворогами робітничо-фармерського руху та його преси.

Ми досі не звертали серйозніщої уваги на цю справу. У товаришів і товаришок слушне існувало упередження до тих, що вчучуються на панів. Є вже чімало українських вчителів, лікарів, адвокатів то-що в Канаді, які, за декількома виїмками, ставляться ворожо до наших організацій, до робітничого та фармерського руху, а багато з них в нетідний спосіб доборюють визвольні змагання робітничої кляси.

Від початку зорґанізування Провкому ТУРФДім в Едмонтоні, ми почали висилати організаторів між українських фармерів в Алберті, щоби зближувати бідних й середних фармерів до робітничих організацій.

Праця ця була надзвичайно важка й мені самому на припоручення Провкому припадало нераз їздити на організаційну обїздку між українських фармерів. В перших роках праця та була мало успішна, що знеохочувало Провком до праці серед фармерства та домагання до Всекраєвого Зїзду ліквідації його. Але лише під твердим натиском ЦВК та Всекраєвого Зїзду ми в Едмонтоні з тяжким трудом провадили дальше важку працю і дальше мусіли промощувати собі шлях між українське бідне й середнє фармерство в Алберті.

По довгій важкій праці нам вдалося по декотрих фармерських місцевостях навязати тривкіші зносини з фармерами і фармерськими народними товариствами, а 1923 і 1924 р.р. в нас в Едмонтоні на зїзді було вже поважне число фармерських представників, що й поставили сильне домагання завести в "УРВ" фармерську сторінку, що Всекраєвий Зїзд сповнив. Із фармерської сторінки в "УРВ" вже в 1925 році почала виходити фармерська ґазета, "Фармерське Життя".

В 1926 році фармерські делеґати на провінціональнім зїзді в Едмонтоні домагаються курсів, бо їхні діти, які ідуть до вищих шкіл в Едмонтоні, попадають до патріотично - релігійних бурс, виховуються так, що проти власних родичів виступають й називають їх совами.

Причини були такі: коли організатор від провкому переїзджав по фармах і фармерських містечках з відчитами, чому фармерство повинно організуватися і лучитися з робітниками до боротьби проти їхніх спільних клясових ворогів, що фармері повинні читати й підтримувати фармерську-робітничу пресу, яка одинока вчить їх, як визволитися з-під панесько-капіталістичного ярма, то бідне фармерство вслухувалося й годилося. Але коли організатор виїхав з місця, то ріжні перекручували промову організатора та збивали робітничо-фармерську пресу, пояснюючи, що фармерам вона не відповідна, що інтереси фармерів є інші, як робітників і т. д.

Інакше справа малася там, де були учителі, які симпатизували з нашою організацією. В таку місцевість, коли приїде організатор ТУРФДім, то фармерська саля була заповнена фархерами, бо такий учитель проголошував в школі дітям, щоби сказали родичам, що буде таке віче і що варта, щоби родичі прибули на таке віче. Полишивши організатор таку місцевість, його промова оставалась будівничою, там і преса робітничо-фармерська розвивалася, передплатники збільшувались, головно на "Фармерське Життя". Назву "Народний Дім" зміняли на Фармерський Дім.

Про користь такої інституції, як Студентський Інститут ніхто, гадаю, не стане сперечатись, а кожний член і членкиня наших організацій в дні назначені провкомом в Едмонтоні і потверджені ЦВК ТУРФДім поведуть широку працю серед робітництва та фармерства й поможуть своєю лептою усунути той довг, який тяжить на інституті. Тим поможуть ще краще повести освідомляючу роботу серед студентів. Додайте охоти нашій молоді, яка є в Студентському Інституті та дайте доказ, що вона вам дорога.

Ветроюйте підприємства, колектуйте серед робітників і фармерів жертву на сплату довгу Студентського Інституту ТУРФДім.

І. Клибановський.

Жертви висилайте на адресу:

STUDENTS' INSTITUTE
U.L.-F.T. ASS'N
10665—96th Street
Edmonton — Alberta

НА ЗАХИСТ РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІК

(Продовження з 2-ої сторони.)

Молоді, промовляла т-ка Галя Салига. Вказуючи на те, як запопадливо буржуазія дбає за мілітаризацію шкільної молоді, як навіть в школах обрікується Радянський Союз, як пропонується безробітних тренувати на майбутніх жовнірів, вона закликала робітничу молодь гуртуватися в лави Ліги Комуністичної Молоді та Юних Піонерів.

Останньою промовляла т-ка Перл Ведро, членкиня делеґації канадських робітниць, що недавно повернулася з Радянського Союзу. У своїй досить довгій і річевій промові вона дала образ того, що бачила й досвідчила делеґація підчас своєї подорожі по радянській країні. З захопленням росказувала вона про велитенські досягнення працюючих Радянського Союзу, порівнюючи теперішнє становище тамошніх робітників і селян з тим, в якому вони жили за царських часів та в перших роках після Жовтневої Революції. Промову свою закінчила закликом стати на захист Радянського Союзу, єдиної надії пролетаріяту всього світу.

Робітники й робітниці сиділи до шестої години на мітінгу і з великим зацікавленням вислухували промовців. В розмовах, що їх можна було почути між робітниками після мітінгу, ішла жвава виміна думок про те, як би швидче скоїхнути широкі маси працюючих по всіх закутинах країни і відкрити їхні очі на загрозу, зарадити якій можуть тільки вони самі.

Зробити це можна й зробити це мусимо, працюючи кожний між усіми робітниками й бідняками-фармерами, з якими тільки маємо звязки, пояснюючи їм кожного дня й кожної години значіння того періоду, який зараз переживаємо, й організуючи їх у наші бойові організації, під проводом Комуністичної Партії Канади.

М. Попович.

Л. СОНІН

КОЛЬОНІЯ В ЕВРОПІ

(Карпатське оповідання.)

(Продовження.)

— Так, так, — зі сумом дивився банкир крізь вікно на розхвильоване море людських голів, а моя наївна голубка уноситься: "що за розкіш ця країна і люди тут якісь екзотичні"... Екзотичні! Може й були б, якби не ця більшовицька епідемія. А то вже й тут страйк, інтернаціонал, революція...

Подумав враз: як би хоч дійсно не страйкували, не вийде ще, до дітька, інтерес. Так знаменито був скалькулював прибуток на сто відсотків, бо конюнктура як ніколи.

Нишком заломив руки: боже, відверни страйк, уразуми їх! Вони не знають, що діють.

По хвилі зник цей побожний сентименталізм, а думки опанували холоднокровний розсудок: навіщо ж поліція, жандарми? Я казав би в зародку здушити, притлумити бунтарів! Хто почує, як одного чи двох відправлять на той світ... Так, треба з корінем, рішуче!

І майже викрикнув півголосом:

— В зародку здушити!

Серед думок не спостеріг, як надворі жандарми наступали на робітників і розганяли збори. Збудив його наглий брепкіт шиб, що посипалися від граду каміння. Камінь вдарив його в потилицю і він як не свій опинився під столом. Вхопив когось за рукав і трясся ніби в лихоманці.

Гримнула сальва, крики змагалися, хтось перебіг через кімнату, десь було чути приглушені зойки, лемент, в кімнаті борикалися якісь постаті, задзвеніло залізо, впала друга, вже нерівна сальва. Зі стола зісунулася і закрила його червона плахта.

Примкнув очі, зашептав: боже, спаси, кінець світа, революція!... і як курча до квочки, ще більш пригорнувся до суворого директора, що покірно клячав перед лисим бухгальтером.

VIII

Довкруги курилося з лісів. Вранці по дощі підносилася над ними мряка сивими, лабатими платками. Ліниво підлізала над вершками дерев і ніби не могла відліпитися від них. Повзала завертаючи в напрямі вітру. А за високих гірських хребтів розсвічували чистий небосхил золоті мечі соняшного проміння. Полонини обмивалися росою і сушили свої смарагдові трави під крилами загонистих вітрів, що як сполошені коні гналися аж ген зі скалистих шпиць Чорногори.

Вийшли стежкою на військову дорогу, що залишилася ще з війни і повільно спиналася по спіралі.

В Юри звисла голова до долу від тяжких думок. Ще досвіта довідався, що перед кількома днями відрубала пила побратимові руку, а вчора він помер у шпиталі. Теж рознеслася уже по селі вістка про вчорашні криваві збори на тартаці, де від жандармських куль впало трьох робітників, а кільканацятьох поранили.

Стріляли! — не міг цього зрозуміти. Чому стріляли? Визволили з-під мадяра, аби тепер стріляти? А, як казав вуйко: панська воля...

Пані трохи засапувалася, але додержувала з ним крок. Часто споглядала на нього і з дива не виходила: над чим він так глибоко замислився?

На обличчі зарисувалися в Юри скупченість і він засумований виддавався їй ще гарніший, звабливіший.

Любий дикун! Показати б таку необтесу в кращому сальоні, то було б сміху: "Gentleman of Carpathia!" Пані і панове, небувала атракція, правдивий Kolonialartikel, made in Czechoslovakia". Прошу, запродукує гуцульський чарлстон"...

І врадувана своїми помислами розсміялася на цілий рот.

Юра глянув скоса. Подумав:

— До сміху тобі, а може сказилася від своєї панської волі. Ліпощі розбирають.

Зробила рішучий рух рукою.

Тепер до діла! Будемо освоювати, а може (зідхнула аж груди піднялись) навіть принесемо жертву божественному Еросові...

Перелазили через воринння. Навмисне спотикнулася і впала йому в руки. Дихнула жаром в обличчя і манірно повертаючи голову, залоскотала своїм волоссям.

— Непривичні, що? — сказав якось вимушено і ніяково підсміхнувся.

Потім довго йшли в мовчанці. Перед ними стелила свій покров полонина.

Оглянулася. Довкруги вінок лісів, людської ходи не чути, тільки десь далеко сопілка сумує і калатають дзвінки у маржини. І рішилася.

Зручно (як на сцені), підкосила ноги і заки він отямився, простягнулася на м'якім шовку полонинських трав. Ледви вимовила:

— Ох, води, дайте води!

Метнувся Юра і серною пострибав на кілька гонів. Зачерпнув у джерела в кресаню та біг до неї. (В думці: тягайся з панами! Ще там чого, а потім нове лихо). Прикляк, бризнув, влив струйками до рота і нахилився, щоби серце почути.

Б'є!

Вона підняла повіки і повела руков по грудях.

— Ага, розстібнути! — зрозумів, а її дрібні пальці помагали й сплітались з його твердими, як кілки.

Від неї пашіли, жар і перфума. Потім нагло вхопила його за шию, притиснула до себе і міцно поцілувала.

Запекло як грань. Схватився на ноги, язиком засмакував на устах млосний кармін і порошинки пудри. Сплюнув гидкість.

— Ви пані, просто кажу, я вам не громадський...

Хоч слів не зрозуміла, але второпала свою програну. Кров ударила до голови. Спрагнена пристрасть, що не знайшла насолоди, шукала пімсти. Вона почала кричати:

— Рятуйте, насилує!...

З кордону йшли фінанси й зачули. Поспішили й побачили сцену. Представниця Червоного Хреста встигла розхрістатись і лежала ніби в паморках, а над нею стояв остовпілий і безрадний Юра.

. . . . . .

Як вели його закованого в кайдани під багнетами, бачив свою файну чічку, [1]) що не малюється, а має червоні вуста і не пудрує личка, що біле в неї як папірчик і рум'яне як яблуко, запашне як квітка полонинська.

[1]) Гарну квітку.

(Кінець буде.)